

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003011

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ДПУ № 993 від 05.09.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карабаза Наталя Федорівна

2. Natalia Karabaza

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9526-2155

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 20-08-2025

Спеціальність за освітою: Правознавство

Місце роботи здобувача: Ірпінський міський суд Київської області

Код за ЄДРПОУ: 02892037

Місцезнаходження: вул. Мінеральна, буд.7, Ірпінь, 08202, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10066

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.79.29, 10.79.05, 10.01.33, 06.73.15

Тема дисертації:

1. Понятійно-категоріальний апарат судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень в Україні
2. Conceptual and categorical apparatus of judicial proceedings for tax criminal offences in Ukraine

Реферат:

1. Дисертація є монографічним дослідженням, у якому комплексно, з урахуванням сучасних методів пізнання, здобутків вітчизняної та зарубіжної правничої науки, а також чинного законодавства України, зарубіжних країн, розкрито понятійно-категоріальний апарат судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень в Україні. В роботі проаналізовано стан наукової розробленості понятійно-категоріального апарату судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень і констатовано: (1) відсутність осучаснених розробок понятійно-категоріального апарату кримінального процесуального права, кримінального (судового) провадження; (2) акцентування уваги на недоліках окремих термінів, понять, в межах того чи іншого інституту; на досудовому розслідуванні податкових злочинів (методиці розслідування); (3) доцільність міждисциплінарного (міжгалузевого) підходу до понятійно-категоріального апарату кримінального провадження в цілому, і судового провадження, зокрема. Доведено, що задля виконання завдань кримінального провадження кримінальний процесуальний закон повинен

відповідати усім визначеним в теорії правилам формування правової норми, упорядкуванню їх сукупності і логічному розташуванню. Категорії, поняття, терміни (термінологічні звороти) виступають загальними засобами об'єктивації змісту кримінального процесу і, як наслідок формують модель кримінальної процесуальної діяльності, зокрема, й такого суб'єкта як суддя. Ці явища утворюють категоріально-понятійний апарат, який виступає об'єктом пізнання у кримінальному процесуальному праві, кримінальній процесуальній науці, правозастосовній практиці. Вказано, що у контексті відношення до судового провадження, як частини кримінального процесу і правової категорії кримінального процесуального права, усі законодавчо визначені терміни можна розцінювати як: (1) загальні (стосуються усього кримінального провадження); (2) спеціальні (використовуються безпосередньо щодо судового провадження); (3) побічно пов'язані із судовим провадженням. З'ясовано, що окремі терміни категоріально-понятійного апарату судового провадження у кримінальному процесуальному законі визначаються через інші терміни, які у свою чергу, не мають правової регламентації. Значна кількість термінів і терміносистем представлена в КПК як перелік складових відповідного поняття, а не через їх функціональне визначення. Підкреслено, що для визначення понять і категорій, які складають понятійно-категоріальний апарат судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень, необхідно звернутися до законодавчих актів різних галузей права: кримінального, податкового, кримінального процесуального. У питанні приналежності правопорушення до податкового для кримінальної процесуальної сфери доцільно, на переконання автора, виходити із положень ст. 216 КПК України (підслідності). Податкові кримінальні правопорушення слід визначати як передбачені законодавством про кримінальну відповідальність суспільно небезпечні винні діяння, вчинені у сфері оподаткування (платником податку (особою, прирівняною до нього), контролюючим органом та/або його посадовою (службовою) особою). Відмінною ознакою таких правопорушень є їх об'єкт – суспільні відносини у сфері оподаткування. Залежно від галузевого правового регулювання, загальні і особливі поняття (категорії, терміни), на думку автора, мають матеріально-правовий або процесуальний правовий характер. При цьому, загальнотеоретичні конструкції у даному випадку: кримінальне правопорушення, склад кримінального правопорушення – набувають спеціального, зумовленого податковими правовідносинами, змісту. А спільні за формою та змістом терміни можуть мати різне значення. Обравши прикладом для дослідження ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) автором виокремлено важливі для судової діяльності поняття, категорії, терміни і терміносистеми (терміносполуки), вживані у КК України, а розуміння яких впливає й з інших законодавчих актів. Запропоновано рівні класифікації понять, категорій і термінів у судовому провадженні кримінального процесу. Наголошено, що поняття, категорії, терміни, терміносполуки судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень сформувалися під еволюційним впливом регулятивного фіскального/податкового законодавства, приписів кримінального закону в частині забезпечення режиму правової охорони та кримінального процесуального закону – у контексті реалізації цього режиму. Терміни, що складають понятійно-категоріальний апарат судового провадження відносно кримінальних податкових правопорушень, акцентологічно, фонетично й структурно-граматично оформлені за законами української мови.

2. The dissertation is a monographic research which comprehensively, with due regard for modern methods of cognition, achievements of national and foreign legal science, as well as current legislation of Ukraine and foreign countries, reveals the conceptual and categorical apparatus of court proceedings on tax criminal offences in Ukraine. The article analyses the state of scientific development of the conceptual and categorical apparatus of court proceedings on tax criminal offences and establishes that: (1) the lack of up-to-date developments of the conceptual and categorical apparatus of criminal procedural law and criminal (court) proceedings; (2) the focus on the shortcomings of certain terms and concepts within a particular institution; on the pre-trial investigation of tax offences (investigation methodology); (3) the expediency of an interdisciplinary (intersectoral) approach to the conceptual and categorical apparatus of criminal proceedings in general, and court proceedings in particular. It is proved that in order to fulfil the tasks of criminal proceedings, criminal procedure law must comply with all the rules of formation of a legal provision defined in the theory, and also with their ordering and logical arrangement. Categories, concepts, terms (terminology) are general means of objectifying the content of criminal procedure and,

as a result, form a model of criminal procedural activity, including that of a judge. These phenomena form the categorical and conceptual apparatus which is the object of cognition in criminal procedure law, criminal procedure science and law application practice. The author notes that in the context of court proceedings as a part of criminal procedure and a legal category of criminal procedure law, all statutory terms can be regarded as: (1) general (relating to the entire criminal proceedings); (2) special (used directly in relation to court proceedings); (3) indirectly related to court proceedings. It is found that some terms of the categorical and conceptual apparatus of court proceedings in the criminal procedure law are defined through other terms which, in turn, have no legal regulation. A significant number of terms and terminology systems are presented in the Criminal Procedural Code of Ukraine as a list of components of the relevant concept, and not through their functional definition. The author emphasises that in order to define the concepts and categories which make up the conceptual and categorical apparatus of court proceedings on tax criminal offences, it is necessary to refer to legislative acts of various branches of law: criminal, tax, and criminal procedure. In the author's opinion, it is advisable to proceed from the provisions of Article 216 of the Criminal Procedural Code of Ukraine (jurisdiction) when determining whether an offence is a tax offence for the criminal procedure sphere. Tax criminal offences should be defined as socially dangerous culpable acts committed in the field of taxation (by a taxpayer (a person equated to him/her), a controlling authority and/or its official (officer)) as provided for by the legislation on criminal liability. A distinctive feature of such offences is their object - public relations in the field of taxation. Depending on the sectoral legal regulation, general and special concepts (categories, terms), in the author's opinion, have substantive or procedural legal nature. At the same time, the general theoretical constructs in this case: criminal offence, corpus delicti of a criminal offence - acquire a special content, determined by tax legal relations. And terms which are common in form and content may have different meanings. Having chosen tax evasion and failure to make (mandatory) payments as an example for the study, the author identifies the concepts, categories, terms and terminology systems (term combinations) which are important for judicial activity and which are used in the Criminal Code of Ukraine and whose understanding follows from other legislative acts. The author suggests the levels of classification of concepts, categories and terms in the judicial proceedings of criminal proceedings. The author emphasizes that the concepts, categories, terms and phrases of court proceedings regarding tax criminal offences were formed under the evolutionary influence of regulatory fiscal/tax legislation, provisions of criminal law in terms of ensuring the legal protection regime and criminal procedure law - in the context of implementation of this regime. The terms which make up the conceptual and categorical apparatus of court proceedings in relation to criminal tax offences are accentually, phonetically, structurally and grammatically formulated in accordance with the laws of the Ukrainian language.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Карабаза Н. Ф. Оцінка наукової розробленості понятійно-категоріального апарату судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень в Україні. Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України. 2021. № 6. С. 62-71. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT
- Карабаза Н. Ф. Категорії та поняття судового провадження у кримінальному процесі України. Міжнародний юридичний вісник: актуальні проблеми сучасності (теорія та практика). 2021. Випуск 16. С.

215–226. URL: <https://drive.google.com/file/d/1O50pq3ukv76aNyGPHD1NmBS--tq13qKi/view>.

- Карабаза Н. Ф. Моніторинг використання у судових рішеннях понятійно-категоріального апарату податкових кримінальних правопорушень. Збірник «Науковий вісник УжНУ. Серія: Право». Випуск 78. Ч. 2. № 2023. С. 263–267. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2023/08/43.pdf>.
- Мілевський О. П., Карабаза Н. Ф. Судове провадження щодо податкових кримінальних правопорушень: постановка питання. The process and dynamics of the scientific path: collection of scientific papers «SCIENTIA» with Proceedings of the II International Scientific and Theoretical Conference (Vol. 1) (September 17, 2021). Athens, Hellenic Republic: European Scientific Platform. 2021. С. 67–69. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/scientia/issue/view/17.09.2021/583>.
- Карабаза Н. Ф. До питання понятійно-категоріального апарату податкових кримінальних правопорушень на стадії підготовчого судового провадження. Актуальні питання юридичної науки в дослідженнях молодих вчених: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції до Дня науки та 30-річчя Національної академії правових наук України (м. Київ, 18 травня 2023 р.). Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. С. 952–956. URL: https://lawmaking.academy/wp-content/uploads/KRC_conf-Aktualni-pytannya_traven_2023.pdf
- Карабаза Н. Поняття і категорії судового провадження щодо податкових кримінальних правопорушень у контексті досвіду країн пострадянського простору. KELM (Knowledge, Education, Law, Management). 2022. № 4 (48). С. 347–352. (Республіка Польща). URL: <http://kelmczasopisma.com/ua/jornal/74>.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мілевський Олександр Петрович

2. Oleksandr Milevskiy

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5552-3317

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Таран Олена Вікторівна
2. Olena Taran

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4752-9924

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08751177

Місцезнаходження: пл. Солом'янська, 1, Київ, 03035, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Циганюк Юлія Володимирівна
2. Yuliya Tsyganiuk

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8495-3583

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

Код за ЄДРПОУ: 14163438

Місцезнаходження: вул. Героїв Майдану, буд. 8, Хмельницький, Хмельницький р-н., 29000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Обласна рада

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лисенко Володимир Васильович
2. Volodymyr Lysenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1541-5105

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Омельчук Любов Василівна

2. Lyubov Omelchuk

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0002-4413-0272

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 31, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бодунова Олеся Миколаївна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бодунова Олеся Миколаївна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Грицюк Ігор Васильович

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна